

सन २०१८, खरीप हंगामात शासनाने दुष्काळ जाहीर केलेल्या भागात जनावरांच्या चारा छावणीची (माहे सप्टेंबर, २०१९ व ऑक्टोबर, २०१९) देयके अदा करण्याकरीता लेखाशीर्ष (२२४५ ००७५) व (२२४५ २१४९) अंतर्गत निधी वितरीत करण्याबाबत. (नाशिक विभाग)

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन (आप.व्य.म.व.पु.)विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक-एससीवाय-०४/२०१९/प्र.क्र.२६(भाग-२)/म-११,
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२,
दिनांक :-३० मार्च, २०२१.

वाचा:-

- १) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय, क्र. एससीवाय-२०१९/प्र.क्र.३०/म-७, दिनांक २५/०१/२०१९ व दिनांक १३/०२/२०१९.
- २) महसूल व वन विभाग, शासन पत्र, क्र. एससीवाय-२०१९/प्र.क्र.३०/म-७, दिनांक ०८/०३/२०१९.
- ३) महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक, क्र. एससीवाय-२०१९/प्र.क्र.१२६/म-७, दिनांक २२/०३/२०१९.
- ४) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय, क्र. एससीवाय-२०१९/प्र.क्र.३०/म-७, दिनांक ०४/०५/२०१९ व दिनांक १६/०५/२०१९.
- ५) महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक ०३/०५/२०१९, दिनांक ११/०६/२०१९, दिनांक २४/०६/२०१९, दिनांक ०५/०७/२०१९, दिनांक ०६/०९/२०१९, दिनांक २१/१२/२०१९.
- ६) विभागीय आयुक्त, नाशिक यांचे पत्र क्र. निधीमा /२०१८/प्र.क्र.४४/तामे २३ (४), जा.क्र. ४४१८, दिनांक १०/३/२०२१.
- ७) महसूल व वन विभाग, पुनर्वि-२०२०/२२४५/प्र.क्र.६०/ब-१, दिनांक २३/०३/२०२१.

प्रस्तावना :-

सन २०१८ च्या खरीप हंगामात राज्यातील जिल्ह्यांमध्ये सरासरीपेक्षा कमी पर्जन्यमान झालेले असल्याने, शासनाने राज्यातील २६ जिल्ह्यांमध्ये १५१ तालुक्यात, या १५१ तालुक्यांव्यतिरिक्त २६८ महसुली मंडळामध्ये दुष्काळ तसेच, या क्षेत्राव्यतिरिक्त राज्यातील ९३१ गावांमध्ये दुष्काळसदृश्य परिस्थिती घोषित केलेली आहे. दुष्काळग्रस्त भागातील जनावरांना आवश्यक असलेल्या चान्याच्या प्रश्नावर मात करण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनांसंदर्भात दिनांक २४/०१/२०१९ रोजी पार पडलेल्या मंत्रिमंडळ उपसमितीच्या बैठकीत, राज्यातील दुष्काळी भागात आवश्यकतेनुसार जनावरांना चारा व पाणी उपलब्ध करून देण्यासाठी जनावरांच्या छावण्या उघडण्याचा निर्णय घेण्यात आला. या अनुषंगाने संदर्भ क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये चारा छावण्या उघडण्यास प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

संदर्भ क्र.५ अन्वये सन २०१९-२० मध्ये विभागीय आयुक्त, नाशिक यांनी मागणी केल्याप्रमाणे माहे एप्रिल ते ऑगस्ट २०१९ या कालावधीची लेखाशीर्ष (२२४५ ००७५) अंतर्गत रुपये २४४,६०,३३,०३३/- व लेखाशीर्ष (२२४५ २१४९) अंतर्गत रुपये ७६,१०,६५,०००/- असे एकूण रुपये ३२०,७०,९८,०३३/- इतका निधी बीम्स प्रणालीद्वारे वितरीत करण्यात आला आहे.

आता, उपरोक्त संदर्भ क्र.०६ येथील पत्रान्वये, विभागीय आयुक्त, नाशिक यांनी दिनांक ०१/०९/२०१९ ते दिनांक ३०/०९/२०१९ व दिनांक ०१/१०/२०१९ ते दिनांक २३/१०/२०१९ या कालावधीतील चारा छावण्याचे देयके अदा करण्यासाठी निधीची मागणी केली आहे. त्यानुसार लेखाशीर्ष (२२४५ ००७५) मध्ये रुपये ९,३०,९५,०००/- व लेखाशीर्ष (२२४५ २१४९) अंतर्गत रुपये ३,९८,९८,०००/-अशी एकूण रुपये १३,२९,९३,०००/- (०.२५ टक्के प्रशासकीय खर्चासह) इतका निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणाली (BEAMS) द्वारे वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

नाशिक विभागातील टंचाईग्रस्त भागात आवश्यकतेनुसार उघडण्यात आलेल्या दिनांक ०१/०९/२०१९ ते दिनांक ३०/०९/२०१९ व दिनांक ०१/१०/२०१९ ते दिनांक २३/१०/२०१९ या कालावधीतील जनावरांच्या छावण्यांची देयके अदा करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, नाशिक यांनी रुपये १३,२९,९३,०००/- इतक्या निधीची मागणी केली आहे. त्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त, नाशिक यांना खालील तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे निधी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणाली (BEAMS) द्वारे वितरीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	विभाग	लेखाशीर्ष (२२४५ ००७५) अंतर्गत (०.२५% प्रशासकीय खर्चासह) वितरीत करावयाचा निधी (र.रुपयात)	लेखाशीर्ष (२२४५ २१४९) अंतर्गत (०.२५% प्रशासकीय खर्चासह) वितरीत करावयाचा निधी (र.रुपयात)
१	नाशिक	९,३०,९५,०००/-	३,९८,९८,०००/-
	एकूण रुपये	९,३०,९५,०००/-	३,९८,९८,०००/-

२. सन २०२०-२१ या चालू वित्तीय वर्षामध्ये मागणी क्र.सी-६,२२४५, नैसर्गिक आपत्ती निवारणार्थ सहाय्य, ०१, अवर्षण, १०१, अनुग्रह सहाय्य, (९१) राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकांनुसार खर्च (९१)(०३) जनावरांच्या छावण्यांमध्ये चारा, पाणी, औषधे यांचा पुरवठा आणि छावण्यापर्यंत चाऱ्याच्या वाहतुकीचा खर्च (अनिवार्य), ३१ सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) (२२४५ ००७५) व मागणी क्र.सी-६,२२४५-नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य, (९२) (०७) वैरण पुरवठा (अनिवार्य) ३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर) (२२४५ २१४९) या लेखाशिर्षाखाली पुनर्विनियोजनाने उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधी मधून (०.२५ टक्के प्रशासकीय खर्चासह) एकूण रुपये १३,२९,९३,०००/- (अक्षरी रुपये तेरा कोटी एकोणतीस लक्ष त्र्याण्व हजार फक्त) इतका निधी विभागीय आयुक्त, नाशिक यांना अर्थसंकल्पीय प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. तो त्यांनी तात्काळ संबंधित जिल्हाधिकारी, यांना वितरीत करावा.

३. सदर निधी मिळाल्यापासून चारा छावणी देयकाच्या अदायगीचे काम त्वरीत पूर्ण करावे, चारा छावणीबाबत उपरोक्त संदर्भीय शासन निर्णय दिनांक २५/०१/२०१९, दिनांक १३/०२/२०१६, शासन पत्र क्रमांक दिनांक ०८/०३/२०१९, शासन परिपत्रक दिनांक २२/०३/२०१९, तसेच शासन निर्णय दिनांक ०४/०५/२०१९ व दिनांक १६/०५/२०१९ मध्ये नमूद निकष, विहित अटी व शर्ती व त्यामधील सूचनांप्रमाणे कार्यवाही करण्याची दक्षता घ्यावी.

४. वितरीत निधी स्वीय प्रपंजी लेखा खाते (Personal Ledger Account) अथवा बँक खात्यात न ठेवता तो छावणी चालकांना थेट Electronic Clearing Services द्वारे वितरीत केला जाईल, या अटीच्या अधिन निधी वितरीत करण्यात येत आहे. तरी त्यानुसार संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी कार्यवाही करावी.

५. सदर निधीचे वाटप अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर विभागीय आयुक्त, नाशिक यांना करण्यात येत आहे. निधी ज्या प्रयोजनासाठी वर्ग करण्यात आला आहे, त्याच प्रयोजनासाठी त्याचा वापर होत आहे, याची विभागीय आयुक्त, नाशिक यांनी खातरजमा करावी. तसेच निधीच्या वाटपाचे लेखे, अभिलेखे / नोंदवह्या विहित कार्यपद्धतीनुसार अनुदान आहरित व वितरीत करणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर अदयावत ठेवण्यात याव्यात. तसेच झालेल्या खर्चाचा कोषागार कार्यालय व महालेखाकार कार्यालयात नोंदविण्यात आलेल्या खर्चाशी ताळमेळ घेऊन त्याबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र या विभागाकडे तात्काळ सादर करावे. तसेच कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी. वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानातून जर काही रक्कम खर्ची पडणार नसेल तर ती रक्कम विहित वेळेत शासनास प्रत्यार्पित करावी.

६. नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी अनुदान वाटपाची एक प्रत मा.प्रधान सचिव (आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन) यांना न चुकता सादर करावी. आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांनी कोषागार/उपकोषागार यांच्याकडे पाठविण्यात येणाऱ्या बिलासोबत जोडल्या जाणाऱ्या संगणक चिठ्ठीमध्ये गौण/उपशिर्षाच्या संगणक संकेतांकाचा न चुकता उल्लेख करावा, असे आदेश कृपया संबंधित अधिकाऱ्यांना नियंत्रण अधिकाऱ्यांनी दयावेत.

७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या सहमतीने अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ११०/व्यय-९/२०२१, दिनांक १८/०३/२०२१अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०३३०१६२५०७३११९ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्राची सुभाष पालव)

कार्यासन अधिकारी

- प्रति, १) मा. मंत्री (आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२) मा. प्रधान सचिव (आपत्ती व्यवस्थापन, मदत व पुनर्वसन), यांचे स्विय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
३) मा.विभागीय आयुक्त, नाशिक.
४) मा.महालेखापाल १/२(लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर (३ प्रती)
५) संबंधित जिल्हाधिकारी
६) संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य
७) संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी
८) वित्त विभाग (अर्थसंकल्प-६/व्यय-९), मंत्रालय, मुंबई
९) कार्यासन अधिकारी (म-७), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०) निवडनस्ती, (कार्यासन म-११)